

Vrhnje iz roaminga

Argument kojim je svojevremeno u nas regrutirano najviše euroskeptika - sjetit će se s osobitom lakoćom oni istančanog nepca - vezan je uz ponudu domaćeg sira i vrhnja. Taj zdravoseljački prehrambeni artikl, priopćeno je javnosti na jednako zdravoseljački način, nestat će s hrvatskih tržnica onog trenutka kada se u Bruxellesu zavijori i šahovnica, što je doista mnoge nagnalo na razmišljanje je li ta Europa stvarno vrijedna baš tolikog odricanja.

Oni koji na takvo odricanje nikako nisu spremni domaći su mobilni operateri. Zapravo, što se sira tiče, njega bi već nekako i preboljeli, no ubiranje vrhnja na račun činjenice što hrvatsko telekomunikacijsko tržište ne podliježe regulama Europske Unije hobi je kojim se ne namjeravaju prestati baviti tek tako.

U posljednjih godinu-dvije nadležno je povjerenstvo Europske komisije ratificiralo nekoliko dokumenata kojima se ograničavaju cijene raznih usluga mobilnih operatera u *roamingu*. Namjera je vrlo jasna - učiniti cijene korištenja tih usluga, kada se putuje iz jedne članice Europske Unije u drugu, transparentnima i motivirajućima. Djelujući kao vrhovno regulatorno tijelo s jurisdikcijom na teritoriju EU, spomenuto je povjerenstvo najprije uredilo tržište telefoniranja u *roamingu*, zatim SMS-anja, a sada to čini i s prijenosom podataka mobilnim mrežama.

Pojednostavljeno rečeno, ako ste vlasnik SIM-kartice nekog od mobilnih operatera u članici Europske Unije, kada putujete u neku drugu članicu Unije, nećete se morati brinuti oko toga hoće li vam na kraju mjeseca račun za mobilne usluge koje ste koristili biti drastično veći od uobičajenog.

Ako ste pak vlasnik SIM-kartice nekog od mobilnih operatera u Hrvatskoj, a putujete bilo kamo u inozemstvo, s one ili s ove strane Schengena, za takvu brigu mjesta itekako ima. Na nesreću svih nas, ma koliko bi se laički moglo činiti da nas se to ne bi trebalo ticati, za jednaku brigu razloga imaju i oni koji žive u Europskoj Uniji, a put ih je nanio k nama u Hrvatsku.

Sve ovo vrijedi na n-tu potenciju za one koji mobilne mreže često rabe i za prijenos podataka. U Hrvatskoj sva tri mobilna operatera nude i po nekoliko tarifa za mobilni pristup Internetu, no one su osjetno skuplje od slično formiranih tarifa kod operatera iz EU. Kada je riječ o korištenju takve usluge u *roamingu*, skuplje su i višestruko. To će pogotovo doći do izražaja 1. srpnja ove godine, u trenucima kada će se bližiti klimaks turističke sezone, jer će tog datuma na snagu stupiti posljednja regula Europske komisije, koja korisnicima mobilnog pristupa internetu unutar Unije ide na ruku ponajviše od svih dosadašnjih.

U njoj stoji kako prijenos podataka mobilnim mrežama u *roamingu*, dok se putuje unutar Europske Unije, ne smije biti skuplji od jednog eura po megabajtu, što je 10 centi, odnosno oko 75 lipa za 100 kilobajta. Odbor za telekomunikacije u Europskom parlamentu zapravo je predlagao maksimalnu cijenu od 50 centi za megabajt, no izglasano je kompromisno rješenje - od 1. srpnja ove godine najviša moguća cijena za prijenos jednog megabajta van granica domicilne zemlje, a unutar Unije, bit će jedan euro, a na razinu od najviše 50 centi morat će se spustiti do 1. srpnja 2011.

Hrvatski mobilni operateri će vam za 100 kilobajta internetskog prometa generiranog van granica Hrvatske naplatiti, ovisno o tarifi, od otprilike dvije do otprilike osam kuna. To znači da ćete za jedan megabajt mobilnog Interneta u *roamingu* platiti između 20 i 80 kuna, što će, od 1. srpnja, u ovom najgorem slučaju, biti i više nego deseterostuko skuplje od najskupljeg mobilno prenesenog megabajta u *roamingu* unutar Europske Unije!

Tog datuma, valja uporno ponavljati, ulazimo u vrhunac dosta kratkog perioda u kojem naša država ugošćuje značajnu količinu turista, od kojih većina pristiže upravo iz zemalja članica EU-a. Ti će isti turisti, naučeni da je danas sasvim normalno koristiti se mobilnim Internetom i u *roamingu* - ne dogodi li se čudo u cjenicima hrvatskih mobilnih operatera - prijenos jednog megabajta plaćati i do deset puta više od onog trenutka kada prijeđu našu granicu, jer će takvu cifru hrvatski operateri naplatiti njihovim operaterima.

Za poslovne rezultate u 2008. godini, koji po prvi puta nisu bili bajni kao proteklih godina, domaći su mobilni operateri dobrim dijelom okrivili i prošlu turističku sezonu, koja je bila ispod očekivanja, pa su i njihovi prihodi od turista, kako su izvijestili, u 2008. podbacili.

Za turiste iz Europske Unije koji će ovog ljeta ipak doći u Hrvatsku, kada je riječ o mobilnom pristupu Internetu, usluzi koju će mnogi od njih htjeti koristiti svakodnevno, naša će država biti višestruko skuplja od Španjolske, Italije, Portugala, Grčke, Malte... Upravo je nevjerojatno kako hrvatski mobilni operateri na tako eklatantan način doprinose uništavanju turističke sezone, istovremeno se žaleći kako su loši rezultati u turizmu jedan od glavnih krivica za njihov neuspjeh...

Važno je na posljetku reći i kako gazde operatera iz Europske Unije nikako nisu presretni s regulama Europske Komisije kojima se ograničavaju cijene njihovih usluga u *roamingu* i kako su vrlo oštri i glasni u njihovom osuđivanju. Kako i ne bi bili, kad ih pere ljubomora prema kolegama koji šefuju hrvatskim mobilnim operaterima - ovi ne samo da mogu prošetati do tržnice i tamo kupiti domaći sir i vrhnje, kojeg u njihovim državama šatro nema, već mogu ignorirati propise kojima Europska Unija štiti korisnike telekomunikacijskih usluga. Te će im usluge hrvatski operateri naplaćivati višestruko od realne cijene, barem dok Hrvatska ne bude primljena u članstvo. @

Domaćim mobilnim operaterima odgovara da Hrvatska što kasnije uđe u EU

